

obzornik

glasilo delovne organizacije

Brest tokrat v polnem sijaju

Na beograjskem sejmu je Brest dobil Zlati ključ, Zlato skrinjo in dve diplomi

Od 11. pa do 17. novembra so bili v Beogradu zbrani vsi vidnejši domači proizvajalci pohištva in notranje opreme. Več kot tri četrti se jih je zbralo na največji domači pohištveni prireditvi, 23. mednarodnem sejmu pohištva, stanovanjske opreme ter notranje dekoracije. Na kar 75 tisoč kvadratnih metrih razstavnih površin je nad tristo razstavljalcev prikazalo najnovije oblikovalske stvaritve, proizvodne možnosti, pa tudi del svojega »železnega repertoarja«.

V splošno oceno bi lahko strnili dvoje. Proizvajalci pohištva so se na letošnjo »gala predstavo« temeljiteje pripravili kot kdajkoli. Vse bolj jasno postaja, da je izvoz vse bolj v ospredju, da postaja naša paradna disciplina, rešilna bilka in da bo boj za domačega kupca neizprosno in trd.

estetsko čistega in uporabnega, skratka, napraviti izdelek, ki bo kupčeve zahteve in potrebe kar najbolje zadovoljil, potem je bila ta naloga tokrat in v celoti odlično opravljena. Izdelki, ki smo jih razstavili v hali 1-A, so bili lepi, toplo oblikovani, funkcionalni, torej taki, ki primamijo, privežejo pogled, ki zdramijo

Izmed vseh novosti je prav mladinski program IGOR vzbudil največ zanimanja. Vse je pritegnil s svojo veliko uporabnostjo in toplino, ki jo je vel na vse strani. Pritegnil je slučajne sprehajalce, izbirčne kupce, mlade in starejše, pritegnil je poslovneže, skratka vse, ki imajo radi, kar je lepo. Pritegnil je tudi ocenjevalni komisiji in pobral dve najvišji priznanji — zlati ključ in zlato skrinjo. Čestitke avtorju so se vrstile.

In kje so začetki velikemu uspehu?

Dokaj bleda predstavitev Bresta v nekaj preteklih letih je pripeljala do spremenjenega na-

Pot delegatov na II. zasedanje AVNOJ

*Ob dnevu republike in
štizidesetletnici ustanovitve
federativne Jugoslavije
iskreno čestitamo
vsem Brestovcem
in ostalim občanom!*

Obilje priznanj na beograjskem sejmu in njuna dobitnika — Brestova oblikovalca Mateja Cukala in Tomo Žagar

Zapis o letošnjem salonu pohištva pa moramo nadaljevati nekoliko drugače kot običajno; drugače predvsem zaradi izjemnega Brestovega uspeha, uveljavitve Brestove oblikovalske ekipe; slišati je že namige o Brestovi »oblikovalski šoli«.

Ce je naloga vsakega oblikovalca oblikovati nekaj lepega,

in sprožijo nepotešljivo željo, imeti tak izdelek tudi v svojem stanovanju. Imeti v stanovanju kuhinjo 2003 v jesenovi izvedbi, sedežno garnituro KATI v dnevi sobi, spalnico NADA, mladinski program IGOR, so bile ne le skrite želje obiskovalcev beograjskega salona pohištva.

črta za letošnji nastop. Udarno, novo, z večjim poudarkom na celovitejši ureditvi našega, BRESTOVEGA razstavnega prostora, s poudarkom na novostih, je bil moto, ki je vodil službo za oblikovanje pri pripravi celotnega osnutka nastopa.

Izhodišča in smernice so bile zastavljene že marca. Skladno z

zastavljenimi nalogami so oblikovalci kot vodje posameznega projekta pričeli uresničevati vsak svojo nalogo, svojo zamisel.

Razstavni prostor, katerega celotno podobo je v sodelovanju z oddelkom za oblikovanje soblikoval Bojan Klančar, je bil prostorsko in vsebinsko razdeljen v tri dele.

Osrednji del, ki je bil zaokrožena celota, je obiskovalcem predstavil novosti iz družine kuhinj Brest 2000 iz temeljne organizacije GABER. Obiskovalci so si lahko ogledali kuhinjo Brest 2002, katere fronta je bila izdelana v rjavem fine line furnirju v postforming izvedbi, pa kuhinjo BREST 2004 z masivno jelovo fronto, kuhinjo Brest 2003 v jesenovem furnirju z novo izvedbo nape.

Prikazana je bila tudi kuhinja Brest 2000 z uporabo stojk in brez njih. V sredini osrednjega dela je bila kot otok postavljena kuhinja Brest 2005. Vse skupaj paša za še tako razvajeno oko. Ustvarjalec osrednjega dela je bil Tomo Žagar.

Desno od kuhinjskega jedra so bile predstavljene preostale letošnje novosti. Predsobe KASKADE v treh postavitvah, katerih avtor je Tomo Žagar, so

vzbudile nemalo zanimanja, zanje pa je avtor dobil tudi dvoje priznanj. Izvirna rešitev pred-sobnih elementov, ki jih je moč zlagati tudi v stopničast stolp, slap — od tod verjetno tudi ime, je vsako posamezno postavitev naredila prijetno in nenavadno. Lahko bi dejali, zelo uspešno opravljena dokaj ne-hvaležna naloga.

Jedilnica RONDO, oblikoval jo je Andrej Vivod, je naslednja novost. Vitrina, ki lahko služi tudi za pregrajevanje prostorov, je mehko oblikovana, vendar ji do uspešnega izdelka še kaj manjka. Zanimivo rešena je raztegljiva okrogla miza, medtem ko so stoli ob garnituri delovali nekoliko preslabotno.

Sedežna garnitura KATI prihaja iz temeljne organizacije Tapetništvo. Je sodobnejša izvedba od že znanih in uveljavljenih garnitur Ksenja in Lenka. Zanj se je zanimalo precej obiskovalcev, predvsem zaradi njene udobnosti, funkcionalnosti in sproščene, igrivega videza.

Spalnica NADA, ki prihaja že tudi iz proizvodnih travkov temeljne organizacije POHIŠTVO, je tudi vzbudila veliko zanimanja. Njen avtor je Andrej Vivod. (Konec na 2. strani)

Naši temeljni dokumenti

PRIPRAVA PLANA IN POSLOVNE POLITIKE ZA LETO 1986

Z iztekajočim se letom zaključujemo tudi sedanje srednjeročno obdobje. Srednjeročni načrt za obdobje 1986—1990 je še v pripravi, tako da moramo praktično načrtovati istočasno za celotno srednjeročno obdobje in posebej še za leto 1986 kot prvo leto novega srednjeročnega obdobja.

Prav sedaj smo v obdobju, ko je potrebno intenzivne pripravljati usmeritve in plane za prihodnje leto. Zato smo se v začetku novembra tudi zbrali na prvi planski konferenci, na kateri smo usklajevali proizvodno programske usmeritve za posamezne temeljne organizacije in sicer količinsko ter po vrstah posameznih programov in glede na tržišče (izvoz, domači trg). Opredelili smo tudi »predvidene« vzhodne in tudi izhodne cene, ki nam bodo služile za izračun planiranega dohodka.

Čeprav iz omenjenih podatkov v sedanji fazi še ni možno opredeliti načrtovane rasti dohodka za leto 1986, smo kljub temu opredelili osnovno bruto vrednost KED na uro za izračun mase osebnih dohodkov. Morebitne razlike na tem področju bomo usklajevali pri nadrobnejši izdelavi plana. Zatem smo se seznanili še z nekaterimi pomembnejšimi ocenami in izračuni za prihodnje leto (obresti, investicije, zahteve nabavnega in prodajnega trga in drugo).

Na tej konferenci smo se seznanili tudi z nekaterimi opredelitvami slovenske resolucije. Le-te bodo skupno z doseženimi rezultati in opredelitvami, za katere smo se dogovorili prav na tej konferenci, služile pri izdelavi naše poslovne politike. Na zaključku smo opredelili tudi posamezne naloge in nosilce za prihodnje delo pri pripravi načrta za leto 1986.

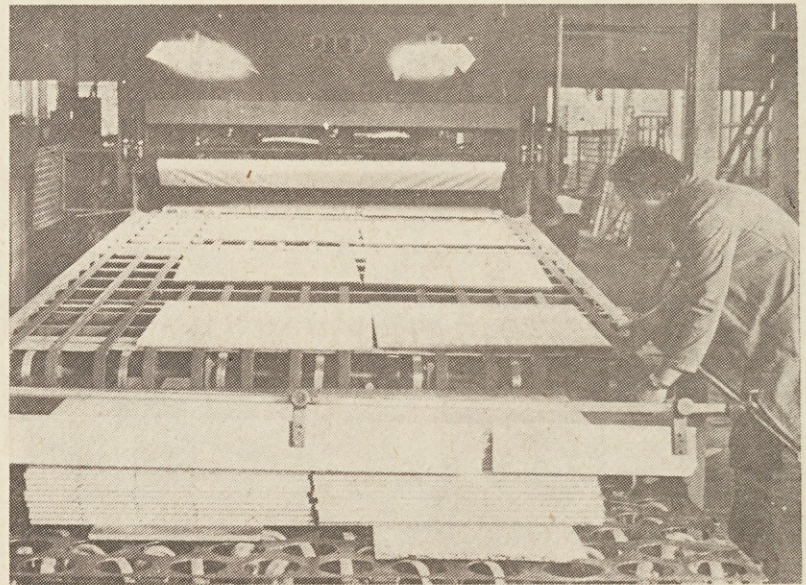
Že na prvi planski konferenci pa je bilo videti, da bo tudi prihodnje leto izredno zahtevno in težavno, kar se kaže že pri opredelitvah prvih usmeritev plana. Vsem težavam bomo lahko klju-

bovali le z našo boljšo organiziranostjo, pridnim in kvalitetnim delom, s pravilnim odnosom do vseh vrst sredstev, preiščelnimi vlaganji in podobnim.

Usmeritve planske konference pa so služile tudi pri pripravi nekaterih izračunov in podatkov za potrebe SOZD Slovenijales in občinskega komiteja za družbeno planiranje, ki so jih pripravile strokovne službe.

Še naprej pa teče tudi delo pri pripravi srednjeročnega in dolgoročnega plana. V strokovnih obravnavah po temeljnih organizacijah so programske razvojne in investicijske usmeritve kot bistveni del srednjeročnega načrta.

Kot vse kaže bodo planske aktivnosti intenzivno potekale tudi v prihodnjem letu, čeprav se z njim začneja že prvo leto novega srednjeročnega obdobja. M. Širaj

Stiskalnica furnirja — TOZD POHIŠTVO

ločajo o delovnem dnevu za potrebe krajevnih skupnosti; določale pa so tudi okvirne datume kolektivnih dopustov, med katerimi bi opravili letne remonte.

V Brestu imajo vse temeljne organizacije in delovna skupnost enako razporeditev urnega sklada, nekoliko drugačno razporeditev ima le Iverka za delavce, ki delajo v izmenah, s tem, da je

le-ta usklajena z omenjenim predlogom.

Seveda pa bo stalna naloga temeljnih organizacij in delovne skupnosti, da vseskozi racionalno izrabljajo in razporejajo delovni čas ter ga ob morebitnih potrebah delovnega procesa in zahtevah trga tudi prilagajajo in pre-razporejajo v smislu 42-urnega tedna. M. Širaj

Delovni koledar 1986

Za potrebe plana moramo izračunati tudi delovno obveznost (število delovnih dni) za posameznega delavca. Leto 1986 je navadno — s 365 dnevi. Glede na zakonska določila (42-urni delovni teden, kamor se štejejo tudi državni in republiški prazniki, če le-ti pridejo na dan, ki bi sicer bil delovni) in osem urni delavnik, imamo v letu 1986 delovnih 274 dni.

V tem številu delovnih dni je tudi 9 državnih in republiških praznikov. Poleg tega je obvezen še en delovni dan za potrebe solidarnosti. To pomeni, da je de-

lovna obveznost slehernega delavca v 1986. letu 266 dni oziroma 2.128 ur, pri izplačilu osebnih dohodkov pa dobi tudi nadomestilo za 9 praznikov (72 ur), kar predstavlja skupno možno število 2.200 ur. Brez solidarnosti pa je letni sklad delovnih ur 2.192 ali povprečno mesečno 182,6 ur.

Razporeditev letnega sklada ur ob dnevni delovni obveznosti osem ur je takšna, da so delovne tudi nekatere sobote, čeprav je bil v razpravah po temeljnih organizacijah in v delovni skupnosti tudi predlog o takšni razporeditvi, da bi bile proste vse sobote. Vendar je takšna razporeditev z delovnimi sobotami usklajena tudi z delovnim koledarjem Kovinoplastike.

Pri sestavi delovnega koledarja smo zasledovali nekatere cilje in sicer:

— da je število delovnih dni v mesecu približno enako zaradi usklajevanja proizvodnje,

— po možnosti so delovne prve sobote v mesecu, razen v primerih povezave s praznikom (zaporedoma oziroma v enem mesecu sta delovni največ dve soboti),

— da število dni za obračun osebnih dohodkov po posameznih mesecih bistveno ne odstopa.

V predlogu delovnega koledarja je bila podana tudi možnost, da se ob sobotah dela samo v dopoldanski izmeni, še posebej v poletnem delovnem času. Pri tem bi morala izmena, ki v določenem tednu dela popoldan, delati naslednjo soboto, ko bo delala dopoldan.

Prav v novembru so temeljne organizacije in delovna skupnost odločale o omenjenem predlogu delovnega koledarja, hkrati pa so imele tudi priložnost, da se od-

Možnosti za sodelovanje s Kovinoplastiko

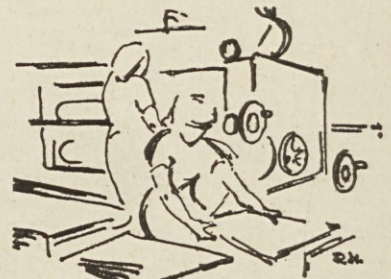
Sodelovanje med Kovinoplastiko in Brestom je bilo na več poslovnih področjih že do sedaj dobro. Da bi poleg vsakodnevnega sodelovanja še zlasti na komercialnem področju in v računalniški obdelavi podatkov razvili tudi nekatere višje oblike skupnega dela, je bilo že do sedaj več pobud. Na žalost se nekatera hotenja in ideje iz preteklosti zaradi objektivnih tržnih in cenovnih težav niso uresničila.

Kot uspešen primer skupnih prizadevanj beležimo razvoj in proizvodnjo strešnega okna. Kovinski del zanj vgrajuje Kovinoplastika, naša Žagalnica pa izdeluje lesni del. Zanimanje za izdelek je tudi na tujem trgu, doma pa okno že uspešno prodajamo. Manj uspešni smo bili s programom lesnih karnis predvsem zaradi previsokih cen.

Želje obeh kolektivov po prihodnjem sodelovanju in iskanju novih možnosti so se potrdile tudi na oktobrskem srečanju vodstev obeh tovarn. Poleg ocene o do sedaj opravljenem delu na osnovi skupnih dogovorov smo obravnavali tri ključna področja prihodnjega dela. To so razvoj računalniške obdelave podatkov s posodobitvijo zmogljivosti, ko-

mercialno sodelovanje na področju zunanje trgovine in nove možnosti za razvoj skupnih programov.

Čeprav bi bila zamenjava računalnika na Brestu umestna z vidika večjih zmogljivosti in ugodnejših ponudb dobavitelja glede na starejše nabavne pogoje, je bilo vendarle odločeno, da bomo iskali možnosti za obnovitev in dokončanje sedanje opreme za večje zmogljivosti obdelav. Glavni razlog za to tiči predvsem v pomanjkanju investicijskih sredstev in velikih potreb pri posodabljanju proizvodne tehnološke opreme.

Glede sodelovanja na področju zunanje trgovine so po mnenju obeh delovnih organizacij še nove možnosti. Še zlasti bi si morali prizadevati razvijati višje oblike sodelovanja na področju izvoza in uvoza.

Prav gotovo pa ostaja tudi v prihodnje glavno težišče prizadevanj obeh tovarn iskanje ustreznih novih programov. Dejstvo je namreč, da preživljata obe delovni organizaciji določeno krizo, kar zadeva možnosti za prodajo nekaterih svojih izdelkov. S padanjem kupne moči in zmanjševanjem prodaje končnih lesnih izdelkov se je zmanjšalo tudi povpraševanje po nekaterih vrstah okovja. Zato ostaja glavna naloga, iskati nove programe, ki bi lahko hkrati pomenili tudi delno prestrukturiranje nekaterih sedanjih programskih usmeritev obeh tovarn.

Na teh osnovah je bilo v zaključnem delu razgovora dogovorjeno, da bosta obe delovni organizaciji imenovali sodelavce v skupne strokovne skupine, ki naj bi iskali možnosti za poglobljene sodelovanje na omenjenih področjih dela.

D. Mazij

DECEMBRA BOMO VOLILI

V decembru poteče dveletni mandat delegatom v samoupravnih organih temeljnih organizacij, Skupnih dejavnostih in delovne organizacije. Letos bomo prvič istočasno volili tudi delegate v delavski svet in odbor samoupravne delavske kontrole sestavljene organizacije Slovenijales.

Predvolilni postopki so letos stekli dovolj zgodaj in v skladu z našimi samoupravnimi akti.

Delavski svet delovne organizacije je na svoji 18. seji 21. novembra 1985 imenoval potrebne komisije za izvedbo volitev in določil datum izvedbe — 18. december 1985.

Brest v polnem sijaju

(Nadaljevanje s 1. strani)

Prijetno oblikovana, furnirana je v mahagonij furnir, lužen na oreh, predvsem pa funkcionalna, namenjena za opremo manjših stanovanj. Malo kdo je verjel, da gre lahko celotna prikazana postavitev v prostor, ki ni večji od deset kvadratnih metrov. Tako se je zgodilo, da je pisec teh vrstic nevernim Tomažem Resničeviču večkrat dokazoval z metrom.

Je že tako, da za konec pustimo najslajšo slaščico, najbolj sočno torto. Otroški program IGOR, oblikovala ga je Mateja Cukala, pa je bil kot poslastica po dobrem kosilu. Njegovih uporabnih možnosti ni mogoče omejit. Z njim je mogoče na več načinov urediti mladinski kotiček, opremiti še tako majhno sobico, če je treba tudi za dva kratkosrajčnika. Da bi našli vse prednosti, ki jih program ima, imamo premalo prostora. Prikazan je bil v treh različnih postavitvah in v različnih obdelavah. Dvoposteljna soba, ki je bila izdelana v borovem naravnem furnirju, je sicer pritegnila največ zanimanja, vendar nista nič zaostajali bela izvedba, ki so jo poživile modro in zeleno obarvane površine ter kombinacija bukovnega korpusa in bele fronte.

Pravzaprav je težko opisati vso očarljivost in draž programa, ki

je kot otroški še toliko bolj mikaven, jo preletiti na papir. Mogoče so jo še najbolj izpričali nekateri obiskovalci, ki se od programa kar niso mogli oddvojiti ter so bili pripravljeni žrtvovati marsikaj, ne le globoko seči v denarnico, da bi svojim otrokom lahko podarili to malo industrijsko mojstrovino. Resnično lep, prijetno oblikovan izdelek.

Preostali del razstavnega prostora so zapolnili znani Brestovi izdelki, ki pa so dokaj neopazno, nemo spremljali živo dogajanje okoli naštetih novosti. Še bi lahko kaj dodali. O celotni ureditvi razstavnega prostora — ocena odlično. O vzporedni propagandni dejavnosti. Mnogo se je tokrat govorilo o Brestu tudi zaradi njegovih vreck in značk. Vsekakor lepa zamisel.

V naslednjih dneh bo čas za sklepno oceno nastopa, za končne odločitve. Odgovoriti bomo morali na več vprašanj v zvezi s proizvodnjo nekaterih novosti. Oblikovalci so svoje rekli, prikazali. Ali smo dovolj pripravljene, večji, vztrajni, pa tudi sposobni nekatere od prikazanih novosti spraviti v življenje, do kupcev.

Zavedati se pač moramo, da samo od nagrad tudi na Brestu ne bomo mogli živeti.

V. Frim

Na Brestovem razstavnem prostoru je bilo vedno živo

Ameriško tržišče in mi

Kaj si lahko obetamo od ameriškega trga — je vsakič, ko pripravljamo plan za prihodnje leto, posebej pomembno vprašanje. Pomembnost izvira iz dejstva, da veliko večino izdelkov, ki jih izvozimo, usmerjamo prav na ta trg. Kakšni so letošnji vtisi in ocene za prihodnje leto? Kakšen je pravzaprav ameriški trg?

Predvsem je ta trg izrazito tržen. Cene na njem so dobro znane in jih trgovci do potankosti obvladajo. Prav tako imajo dobre informacije o gibanju blaga ter o zalozah — torej o ponudbi in o povpraševanju. Čeprav gre za zemljepisno in po obsegu poslov izredno veliko tržišče, ostane le malo pomembnih poslovnih dogodkov skritih. To velja za dobre, pa tudi za slabe novice (na primer za reklamacije).

Ponudba na ameriškem trgu se je v zadnjem času še povečala. Konkurenca je izredno ostra, ker jo je vzpodbudil ugoden tečaj dolarja. Tako je poleg velike azijske ponudbe pohištva prisoten tudi skupen nastop skandinavskih dežel, podprt z močno reklamo. Njihovi izdelki sodijo med oblikovno in proizvodno vrhunske pohištvene stvaritve. Poleg tega pa imajo pohištvo vseh kakovostnih razredov, torej za vsakega nekaj.

Podobno velja tudi za Italijane. Tako je v prodajalnah na drobno moč opaziti dansko in italijansko pohištvo tudi v družbi najcenejših proizvodov. Nekatere od cen so tako nizke, da

po prvem preračunu človek preveri, če se ni uštel. Za oblikovno in proizvodno zelo dobre izdelke pa so cene še vedno razmeroma visoke. Na splošno imajo cene pohištva glede na močno ponudbo še naprej težnjo umirjanja, nekatere celo zniževanja.

Na ameriškem trgu je močna tudi naša slovenska oziroma jugoslovanska konkurenca. Pri tem pa prav gotovo nastopamo premalo povezano oziroma usklajeno. Kdor bo znal odpraviti to našo značilnost, bo precej pripomogel k boljšim rezultatom lesno predelovalne oziroma pohištvene industrije.

Močan pritisk svetovnih proizvajalcev pohištva na ameriški trg seveda ni pogodu domačim proizvajalcem. Zato je združenje ameriških proizvajalcev pohištva vložilo prve dni oktobra pri svoji vladi formalno zahtevo za njihovo zaščito.

Predlagali so, naj se bistveno omeji obseg prodaje pohištva, ki se sme iz posameznih držav (mednje sodi tudi Jugoslavija) prosto uvoziti v Združene države Amerike. Po predlogu naj bi vlada uveljavila zaporne carine po stopnji 3,5 do 7 odstotkov za po-

samezne vrste pohištva, kar pomeni, da bo za ohranitev konkurenčnosti potrebno za toliko dodatno znižati cene. Predlog je v postopku pri pristojnih organih.

Letošnja prodaja pohištva je bila na posameznih ameriških področjih nekoliko drugačna od »statistične«. Tako je bila bolj živa v nekaterih poletnih in slabša zdaj v jesenskih mesecih. Ocenjujejo, da je to posledica nekakšnega splošnega varčevanja potrošnikov pri investicijah in pa dejstva, da so se letos dobro prodajali avtomobili. Čeprav so ocene za naprej največkrat tvegane, so poslovneži s področja pohištva pretežno takega mnenja, da izrazitega nazadovanja (recesije) ne bo, a tudi pretirane oživitve trga ne. Večina ocenjuje, da se bodo posli za pohištvo izboljšali v drugem polletju prihodnjega leta.

Govoriti o oblikovni značilnosti pohištva, ki je iskano ali o okusu ameriških kupcev, je pravzaprav težko, saj gre glede na velikost dežele in glede na gospodarsko, rasno, kulturno-zgodovinsko in drugačno pisanost njenih prebivalcev tudi za različne okuse. Vsekakor pa moremo izbrati nekatere skupne poteze teh okusov ali trgov, ki veljajo recimo za povprečno pohištveno ponudbo. Le-te so predvsem praktičnost, povezana z udobjem ter nekonfekcijska zanimiva oblikovnost z dobrim videzom, ki je včasih z določeno potezo ali dodatkom že na meji kiča. Posebnega pomena je dobra površinska obdelava.

Naš položaj na ameriškem trgu je nekako dvojen. Lahko rečemo, da je zadovoljiv tako glede kvalitete kot glede poslov, nakazanih za prihodnje leto, kar zadeva tako imenovano masivno pohištvo. Slabši pa so obeti za ploskovno pohištvo. To je pravzaprav že nekaj let stara pesem. Vzroki za to so poleg zunanjih tudi čisto naši. Vsi skupaj pa nam predstavljajo precej hude ovire za uspešno prodajo. Posebej je zadeva težka, ker je podjetje SK, ki je eden izmed naših pomembnih kupcev, zastavilo ostro poslovno politiko za zmanjšanje zaloga, za delne spremembe v proizvodno naročilniškem načinu in za nekatere druge ukrepe.

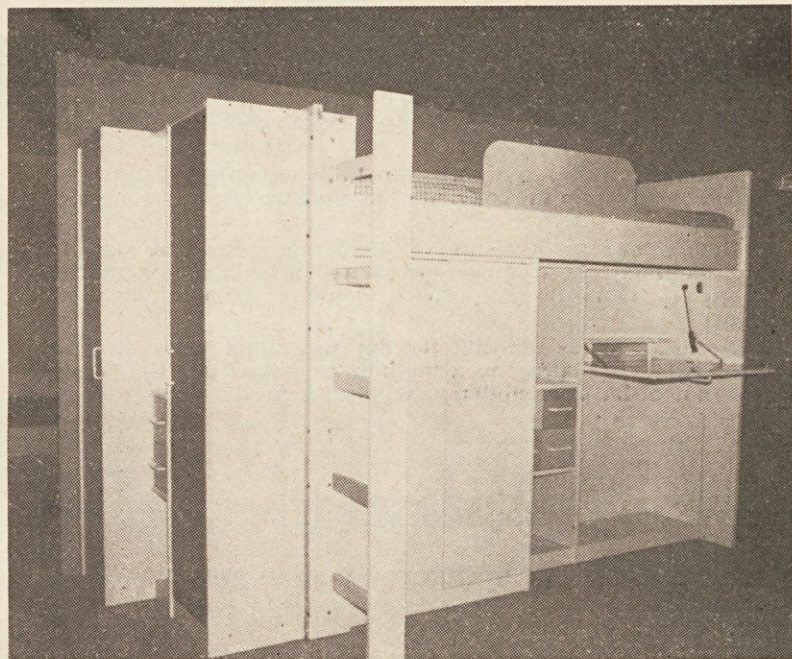
Prav pa je, da tudi v Brestu odpravimo nekatere pomanjkljivosti, ki smo jih zaznali pri obdelavi razmeroma zahtevnega ameriškega tržišča. Vrsta predlogov, ki smo jih opredelili v ta namen, se nanaša zlasti na krajše roke in spoštovanje dogovorjenih rokov, hitrejšo izdelavo vzorcev, boljše površinsko obdelavo, boljše splošno ponudbo, zlasti tudi, kar zadeva perspektivne materiale, slike, podatke.

Skratka, izboljšati moramo naš celoten nastop na trgu. Nekatere zadeve bomo lahko uredili sami, druge pa teže in bo potrebno sodelovanje z drugimi proizvajalci in drugimi ustanovami. Dolgoročno bomo uspešnost nastopa lahko zagotovili le z dodatnimi investicijskimi ter organizacijskimi posegi.

Posebej pa bi rad poudaril, kako bomo morali za dolgoročno uspešno prisotnost na tako zahtevnem trgu kot je ameriški in kakršni so zdaj že vsi drugi trgi (Sovjetska zveza, Evropa) poleg investicijske in organizacijske zastavitve tudi še trdno in točno po namenu opredeljeno kadrovsko izobraževalno ter delovno vzgojno izpopolnjevanje. Zlasti to velja za tista področja, kjer smo šibki.

Z opredelitvijo za izvoz smo se namreč sami odločili, da se spopademo s svetovnim trgom. Le-ta pa danes praviloma ne prizna šarlatanstva in ne površnosti, temveč zahteva gibljiv, strokovno usklajen nastop na vseh področjih. Za dobre oziroma konkurenčne proizvajalce je na trgu še vedno prostor.

Z. Zabukovec

Ena izmed izpeljank mladinskega programa IGOR

Iz drugih lesarskih kolektivov

V LIPI preizkušajo najsodobnejšo delovno napravo-robota za zadnje lakiranje izdelkov. Zanj pripravljajo posebne programe za vsak posamezni izdelek. Z robotom bodo potem, ko ga bodo vključili v novo lakirnico, zagotovili večjo in stalno kakovost končne površinske obdelave pohištva in izboljšali razmere za delo v lakirnici.

LESNINA se je odločila za nakup novih prodajno skladišnih prostorov v Mostarju. Tam je sicer že od leta 1968 delovala njena poslovna enota, vendar v skromnih in neprimernih prostorih. Skupna površina novih prostorov znaša 1.060 kvadratnih metrov, od tega 780 kvadratnih metrov razstavno prodajnih in 200 kvadratnih metrov skladišnih površin. Preureditev novih prostorov jih bo stala 30 milijonov dinarjev.

V STOLU pričakujejo, da bodo letos kljub precejšnjim težavam izvozili za 6,5 milijona dolarjev svojih izdelkov, to je približno toliko kot lani, vendar nekaj manj kot so za letos načrtovali. Porasel je izvoz v Zahodno Evropo, upadel na izvoz na ameriško tržišče in v dežele v razvoju. Za prihodnje leto pripravljajo več novih izvoznih programov; predvideni kupci kažejo največ zanimanja za kolonialne stole z masivnim sedežem.

JELOVICI je uspelo pridobiti posojilo mednarodne banke za razvoj IFC v znesku 2.826.528 zahodnonemških mark za posodobitev tehnologije v proizvodnji oziroma gradnji montažnih objektov. Nova sodobna oprema naj bi bila dobavljena do konca tega leta, s poskusnim obratovanjem pa naj bi pričeli aprila v prihodnjem letu.

SAVINJA porabi letno 3.500 kubičnih metrov ivernih plošč. V preteklih letih so izračunavali in pisali način krojenja plošč po posameznih elementih ročno. Na osnovi inovacijskega predloga programirajo zdaj krojenje plošč na računalniku. Z novim načinom prihranijo letno 280 kubičnih metrov plošč.

CLI Logatec uspešno razvija svojo strojogradnjo. Ta dejavnost je doživela velik razmah z izgradnjo sodobnega proizvodnega obrata. Vsi stroji, ki jih izdelujejo, so plod lastnega znanja in tehnologije. Nekaj strojev so že prodali tudi na Češkoslovaško in Kitajsko, pogovarjajo pa se tudi o prodaji na Madžarsko in Poljsko. Osnovni program proizvodnje so različni programi strojev za vrtanje, krivljenje, lepljenje, sušenje in brušenje lesa. V zadnjem času se usmerjajo tudi v proizvodnjo računalniško vodenih strojev.

SLOVENIJALES-trgovina izvozi največ blaga v Sovjetsko zvezo — za 18,5 milijona klirinških dolarjev, Združene države Amerike — za 14 milijonov ameriških dolarjev in v Italijo — za 11,7 milijona ameriških dolarjev. V države SEV izvozi 31 odstotkov blaga, četrtino v članice EGS, 20 odstotkov v druge razvite države, 11 odstotkov v članice EFTA in 13 odstotkov v dežele v razvoju.

NOVOLES je zabeležil pomemben izvozni uspeh. Za svojega ameriškega partnerja CCFI, s katerim poslovno sodelujejo že 16 let, so izvozili milijonti kos pohištva. V teh letih so za ameriškega sodelavca izdelali nad 800.000 gugalnikov ter 50.000 stolov in drugih pohištvenih enot.

V LIP Bled so za svojo temeljno organizacijo Filbo, ki se jim je pridružila pred slabim letom, zgradili nove proizvodne in skladišne prostore. Leti obsegajo 3700 kvadratnih metrov, skupaj s staro Filbovo halo, s katero tvorijo celoto. Posamezne faze dela so prostorsko ločene. Z delom v novih proizvodnih prostorih si obetajo predvsem bistveno boljše in bolj zdrave delovne pogoje, s tem pa tudi boljše in večje storilnost.

Letošnja priznanja na beograjskem sejmu

Strokovna žirija, sestavljena iz predstavnikov vseh republik, je tudi letos podelila tradicionalna priznanja Zlati in Srebrni ključ za posamezne skupine izdelkov. Poleg priznanj beograjskega sejma so podelili tudi priznanja revije NAŠ DOM iz Maribora ter priznanja Zavoda za ekonomiko gospodinjstva SR Srbije. Priznanja so dobili naslednji proizvajalci (našteta so le pomembnejša):

- Zlati ključ za najbolje oblikovano sedežno pohištvo je dobila tovarna Stol iz Kamnika za garnituro CIRKL.
- Zlati ključ za sedežno in spalnično pohištvo je dobila delovna organizacija Stevan Filipović iz Valjeva za program ABC.
- Zlati ključ za kuhinjo in jedilnice je dobilo Gorenje iz Titovega Velenja za kuhinjo M-006.
- Zlati ključ za pohištvo za javne objekte je dobila organizacija JADRAN TMN iz Zagreba.
- Zlati ključ za ureditev stanovanja je prejel sistem POLO iz Lesonita Ilirska Bistrica.

Brest pa je dobil naslednje nagrade in priznanja:

- Zlati ključ za pohištvo je dobil mladinski program IGOR. Avtor Mateja Cukala.
- Zlato skrinjo, ki jo podeljuje revija NAŠ DOM iz Maribora, za najceloviteje prostorsko rešen ambient je prav tako dobil program IGOR.
- Diplomato revije NAŠ DOM za jugoslovansko pohištvo 85 za predsobo KASKADE je dobil Tomo Zagar. Za isti izdelek je dobil tudi diplomato DOBER DIZAJN, ki jo podeljuje Dizajn center Zavoda za ekonomiko gospodinjstva SR Srbije.
- Diplomato revije NAŠ DOM za jugoslovansko pohištvo 85 sta prejela prof. Niko Kralj kot mentor in arhitektka Danica Rožič, absolventka arhitekture za računalniško mizo. Proizvajalec Brest.

Zaradi nujnih izvoznih poslov — »režijci« spet v proizvodnji

Kažipot na križišču na cesti proti Brestu. Žal »neznancu« ne pokaže, ali naj zavije levo ali desno

Sindikati o svojem delu

V novembru so bile po vseh temeljnih organizacijah in v Skupnih dejavnosti programsko volilne konference osnovnih organizacij sindikata.

Te konference ne pomenijo le kritičnega obračuna celoletnega dela organizacije in sprejema programa prihodnje dejavnosti, ampak tudi kritično oceno gospodarjenja v posameznih delovnih okoljih.

Prav zato smo se odločili, da jim posvetimo nekaj več pozornosti. Žal je bil odziv po temeljnih organizacijah sila skromen, čeprav naj bi bil prav sindikat vsebinski usmerjevalec obveščanja v združenem delu.

Predvsem o gospodarjenju

LETNA KONFERENCA SINDIKATA V TOZD POHIŠTVO

9. novembra je bila v TOZD Pohoštvo letna konferenca osnovne organizacije sindikata.

Iz poročila o delu sindikata v obdobju 1984—1985 je razbrati, da je bilo vloženega veliko truda za izboljšanje gospodarjenja v tovarni, ki je že dve leti v kritičnem položaju.

Ob obravnavah periodičnih obračunov vedno ugotavljamo in prikazujemo izgubo, kar seveda nalaga vodstvu, da pripravlja sanacijske programe. Ti programi pa v praksi niso vedno izvedljivi predvsem zaradi nedorečene gospodarske politike, ki se iz dneva v dan menja in tako postavlja na glavo začrtane cilje.

Kritična je bila ocena discipline, ki je precej popustila. Kljub težavam in težkemu položaju pa so se nekatere stvari izboljšale. Inventivna dejavnost se je precej premaknila na bolje, saj imamo iz naše TOZD inovatorja leta in upamo, da je še veliko članov našega kolektiva, ki razmišljajo o racionalnejšem delu.

Sindikat je poskrbel za člane kolektiva tudi po rekreacijski plati z organiziranjem izletov, letovanja, piknika in praznovanjem pomembnejših praznikov.

Omenjeno je bilo kadrovanje, kar je zelo pereče. To je pogojeno tudi z nizkimi osebnimi dohodki.

V letu 1985 poteče mandat vsem samoupravnim organom ter delegacijam SIS. Ob tem ima sindikat veliko dela z izbiro pravih delegatov, ki bodo pripravljali reševati probleme in dosledno uresničevati delegatski sistem.

V razpravi so bili obravnavani predvsem proizvodni problemi, nizki osebni dohodki, disciplina, skratka, problemi, ki se z njimi srečujemo vsak dan v proizvodnji in ki jih skušamo reševati po najboljši poti.

Konferenca si je zadala cilj, da bo v prihodnjem obdobju skušala še bolj kot do sedaj z delom vplivati na izboljšanje rezultatov, predvsem odpravljati probleme in vzpodbujati člane kolektiva k boljšemu delu in poslovanju, kar je cilj vseh.

Na oktobrskem srečanju je jubilate pozdravil tudi glavni direktor Anton Kraševac in jim orisal naš sedanji gospodarski položaj

Z letošnjega srečanja Brestovih jubilentov

Zahtevne naloge

VOLILNO PROGRAMSKA KONFERENCA V TOZD MASIVA

Osnovna sindikalna organizacija MASIVA je imela članski sestanek oziroma volilno programsko konferenco 26. oktobra.

Ob upoštevanju sklepa občnega zbora (članskega sestanka) prejšnjega leta je bila leta v prostem času, saj se zavedamo, da smo v času zaostrenih družbeno ekonomskih razmer in si moramo prizadevati za izpolnjevanje dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije.

To je bil temeljni interes članstva s pozivom, da vse osnovne organizacije v Brestu organizirajo volilno programsko konferenco v prostem času.

Na konferenci smo ocenili delovanje v dvehletnem obdobju, sprejeli programske usmeritve za naprej, ocenili finančnomaterialno poslovanje, sprejeli osnove za pripravo finančnega načrta ter izvolili izvršni in nadzorni odbor.

V odkritem, kritičnem in samokritičnem ugotavljanju o razmerah v lastnih okoljih smo interese in poglede izrazili v poročilu o gospodarjenju in oceni samoupravljanja.

Poleg stalnih nalog je bila posebna pozornost namenjena:

— dejanskim razmeram in razpoloženju članov, pravočasnemu odkrivanju žarišč in vzrokov, ki v posameznih okoljih povzročajo nezadovoljstva;

— zagotovitvi delovanja sindikata, da bo širši krog delavcev seznanjen z namenom, posledicami in razlogi odločitev;

— okrepitvi položaja in interesov delavcev pri odločanju.

Iz razprave se je dalo razbrati, da si delovni ljudje ne želijo konfliktnih situacij in zaostritev, ampak terjajo akcijo za spremenjanje razmer.

Sprejete ocene in ugotovitve ter osnutki predkongresnih listin so bile podlaga za pripravo programskih usmeritev za prihodnje obdobje:

— Upoštevanje ekonomskih zakonitosti, združevanje dela in sredstev, odločanje delavcev o pogojih in rezultatih dela, doseganje večjega dohodka in s tem zagotavljanje in rast osebnih dohodkov.

— Usposabljanje in motiviranje delavcev za boljše delo, boljše izrabo strojev, sredstev in predmetov dela.

— inovativno dejavnost moramo razvijati v raznih oblikah materialnega in moralnega vzpodbujanja.

— Bolj dosledno moramo spremljati življenjski standard delavcev ter zagotoviti njihovo materialno in socialno varnost.

Letna volilno programska konferenca sindikata v POHIŠTVO

— Prizadevanju za rast proizvodnje, izvoza, produktivnosti dela in drugih dejavnikov razvoja moramo posvetiti še več pozornosti.

— Izboljšati moramo delovanje sindikalnih skupin pri oblikovanju stališč in njihovem uresničevanju.

To je le nekaj izhodišč oziroma smernic, ki jih bo moral sindikat skupno z vodstvi in ostalimi subjektivnimi silami upoštevati in bolj dosledno izpolnjevati.

Ne nazadnje pa ne morem mimo mnenja, da je najhuje za nas takšno stanje, v katerem vlada v vseh okoljih navidezni mir, ko ni polemik, ko se ne krešejo mnenja in različne ideje in ko se vsi z vsem strinjamo.

Naj končam z željo novemu vodstvu, da se dosedanje stanje spremeni v zadovoljstvo in uspešnost vseh nas.

Z. Novak

Gospodarjenje in samoupravljanje

DELOVANJE OSNOVNE ORGANIZACIJE SINDIKATA TOZD TAPETNIŠTVO

Osnovna organizacija je obravnavala vrsto vprašanj. Sprejemala je nekatera stališča, ki so pomagala odločitvam organom upravljanja, delegacijam za skupščino in samoupravne interesne skupnosti.

Ena izmed važnejših akcij je bila obravnavanje sprememb samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za pridobivanje in razporejanje dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke. Stališča, ki smo jih sprejemali o teh osnovah in o uvedbi samopriskpeva za izgradnjo šolskih objektov, telovadnic ter vrtcev na referendumih niso bila uresničena.

Akcija v zvezi z organiziranostjo in združevanjem v SOZD Slovenijales je na referendumu uspela. Prav tako je bil sindikat nosilec akcije za sprejem novega sporazuma lesarstva, ki je bil sprejet na zboru delavcev.

Obravnavali smo različne samoupravne sporazume samoupravnih interesnih skupnosti in krajevnih skupnosti za naslednje srednjeročno obdobje ter se zavzeli, da se programi teh skupnosti uskladijo z načrtovano rastjo rezultatov gospodarjenja v občini, torej z materialnimi možnostmi gospodarstva.

Na zborih delavcev smo sproti obravnavali gospodarska gibanja v temeljni in delovni organizaciji. Za izboljšanje gospodarjenja in s tem povečanje dohodka smo dali poudarek iskanju notranjih rezerv. Pri obravnavi devetmesečnega obračuna je bilo na prvem mestu izpostavljeno področje osebnih dohodkov v temeljni organizaciji, slabo doseganje načrtovane proizvodnje in izvoza ter vprašanje del z najnižjimi ocenitvami.

Akcija o sprejemanju panožnega sporazuma je usmerjena v pripravo uskladitve našega samoupravnega sporazuma o skupnih

osnovah in merilih za pridobivanje in razporejanje dohodka s panožnim sporazumom lesarstva. Predlagane rešitve so usmerjene tako, da bomo lahko sistem z novimi merili dopolnjevali, slaba merila pa opuščali.

Vodstvo osnovne organizacije ocenjuje, da je v kolektivu splošno nezadovoljstvo zaradi nizkih osebnih dohodkov.

V skladu z rokovnikom je osnovna organizacija evidencialno kandidata za delegacije v samoupravne interesne skupnosti in družbeno politično skupnost ter kandidata za volitve v naše organe upravljanja.

Pred občnim zborom smo na zboru delavcev obravnavali periodični obračun za devet mesecev. Na zboru ni bilo posebne razprave, zato smo občni zbor zaključili s sprejetjem poročil.

Ocena dela osnovne organizacije in izvršnega odbora ter osnutki listin za kongres sindikatov Slovenije oziroma Jugoslavije pa bodo podlaga za pripravo programskih usmeritev.

Program prihodnjega dela

POROČILO O OBČNEM ZBORU SINDIKATA TOZD PRODAJA

8. novembra je bil občni zbor sindikata Prodaje. Na njem so obravnavali poročila o dosedanjem delu izvršnega odbora, finančno poročilo in poročilo nadzornega odbora. Predsednik Matjaž Kebe je prispeval zgosteno poročilo o dosedanjem delu, ki je temeljilo predvsem na akcijskem načrtu, ki ga je sprejela pretekla konferenca sindikata.

Po vseh poročilih je bil razrešen stari odbor ter izvoljen novi, ki je predlagal načrt dela za leto 1986. Važne naloge so predvsem: krepitev samoupravljanja z demokratičnim odločanjem, sodelovanje z vsemi družbeno političnimi organizacijami, sodelovanje pri uresničevanju stabilizacijskega programa, krepitev varnosti in družbene samozaščite, ocena vodstvenih delavcev ob zaključnem računu, zasledovanje standarda delavcev z najnižjimi osebnimi dohodki ter šport, rekreacija in kultura.

Gola formalnost

ZAPIS O SINDIKALNI KONFERENCI V SKUPNIH DEJAVNOSTIH.

Predvsem in v prvi vrsti velja pohvaliti delavke v našem obratu družbene prehrane, ki so ob tej priložnosti pripravile izredno okusno kosilo.

O vsebinskem delu konference pa ni kaj zapisati. V rekordnem času (osem točk dnevnega reda v trinaestih minutah) je bila poloblikovno izpeljana.

Komentar ob tem menda ni potreben. Ne, narobe je zapisano! Potreben bi bil še kako temeljit komentar!

Poglavitne so potrebe kupcev

RAZGOVOR Z NAGRAJENKO NA BEOGRAJSKEM SEJMU POHIŠTVA MATEJO CUKALA, DIPL. ING. ARH.

— Ker te mnogi člani našega kolektiva ne poznajo, predlagam, da se sama predstaviš.

V Brestov oddelek za oblikovanje sem bila sprejeta pred štirimi leti. Sicer pa sem doma iz Celja, v šole sem hodila v Ljubljani, diplomirala pa sem na FAGG — oddelku za arhitekturo. Mesto oblikovalke v pohištveni industriji Brest je moja prva redna zaposlitev.

— Kaj te je vodilo pri oblikovanju mladinskega programa Igor?

Aprila letos je naš oddelek za oblikovanje dobil nalogo, da na beograjskem sejmu pohištva predstavi nekaj novih zamisli. Odločila sem se za mladinski program predvsem zato, ker v naši proizvodnji česa takega še ne izdelujemo. Hkrati pa sem lahko uporabila tudi zamisli iz svojega pripravniškega mladinskega programa.

Tokrat sem spremenila in izboljšala detajle, zmanjšala števi-

lo elementov, dimenzijsko pa sem vse skupaj poskusila prirediti majhnim mladinskim sobam. Pri načrtovanju sem si pomagala tudi z izkušnjami, ki sem jih dobila pri delu s kupci, pri svetovanju, pri obiskih v prodajalnah in med pogovori s prodajalci. Tako sem spoznala, kaj ljudje potrebujejo in česa si želijo.

— Kako ocenjuješ organiziranost in možnost dela pri oblikovanju pohištva v naši delovni organizaciji?

Vsekakor lahko rečem, da so nagrade, ki smo jih letos dobili na beograjskem sejmu pohištva, pokazale, da je bilo letošnje delo v oddelku veliko bolje organizirano kot prejšnja leta. Velikokrat je bilo premalo zaupanja v naše delo.

Mislím, da so se nove zamisli še vedno sposobne postaviti ob bok slabim poizkusom posnemanja tujih idej in jih tudi presegati. Oblikovalci bi morali imeti pri svojem delu več informacij o no-

vih dosežkih s področja pohištvene industrije, o zahtevah kupcev na tržišču in o prodaji programov drugih tovarnih pohištva. Mislím, da je premalo povezave med kolegi iz iste stroke in premalo dopolnilnega izobraževanja.

Upam, da se bo po teh priznanjih tudi v tem pričelo obračati na bolje.

— Tvoji načrti za prihodnost?

V prihodnje me čaka še veliko dela pri tem programu, preden gre v proizvodnjo. Februarja prihodnje leto pa naj bi v okviru vsakoletnega razpisa zavoda za mednarodno, znanstveno, tehnično in kulturno izobraževanje odšla na Dansko.

Dobila sem štipendijo danske vlade za štirimesečno izpopolnjevanje s področja oblikovanja pohištva in notranje opreme.

NAŠI LJUDJE

Tokrat v tej naši stalni rubriki predstavljamo Staneta Korošca, delavca v naši najuspešnejši temeljni organizaciji — Mineralki.

»Rojen sem bil leta 1934, leta 1948 pa sem končal osnovno šolo. V naši družini sva bila dva otroka. Želja po znanju me je leta 1949 popeljala v Cerknico, kjer sem se pričel v obrtni šoli učiti krojaštva.

Dopoldne smo učenci delali v delavnicah, popoldne pa smo imeli teoretični pouk v prostorih sedanje knjižnice. V istih prostorih smo imeli tudi praktični pouk.

— Kakšne so bile tedanje učne razmere?

»V povojnem obdobju so bile učne razmere slabše kakor sedaj; predvsem zato, ker ni bilo ustreznih prostorov. Praktični del pouka smo opravljali pri krojaštvu Moda, ki je imela več dislociranih delavnic. Kasneje, nekako leta 1959, smo dobili dovolj prostora, v katerem smo lahko delali vsi, pri Modu zaposleni delavci.

— Kdaj si prišel v delovno organizacijo Brest?

»Leta 1962 sem se odločil za poselitve se v Brestu. V krojaštvu so bili takrat nizki osebni dohodki; pogosto smo morali delati tudi po dvanajst ur, kar je bilo vsekakor izredno naporno.

— Kakšno je bilo tvoje prvo delovno mesto v Brestu in kje vse si delal v kasnejših letih?

»Jeseni leta 1962 sem se zaposlil v tovarni ivernih plošč, ki je obratovala v prostorih sedanje Mineralki. Delal sem pri ročnem vkladanju podložnih plošč pod natresne postaje, kasneje pa sem bil razporejen h komandnemu pultu postrojenja Iverke. L. 1966 sem bil zaradi zdravstvenih razlogov premeščen v klejarno v temeljni organizaciji Pohištvo, kjer sem delal samo eno leto. Delovni pogoji so bili za moje zdravje pretežki, zato sem bil znova pre-rasporejen, tokrat v oddelek montaže, kjer sem delal približno štiri leta. Leta 1972 se je v salonu pohištva pojavila potreba po dveh delavcih, ki naj bi opremljali salon in sodelovala pri razprodaji in dostavi pohištva strankam na dom. To delo sem opravljal sedm let.

V letu 1979 sem se prijavil za dela pri montaži v temeljni organizaciji Mineralka, kamor sem bil tudi sprejet.

Sedaj v Mineralki opravljam dela oziroma naloge izdelovanje transportnih trakov in sem s svojim delom kar zadovoljen.

— Lahko primerjaš delo in delovne razmere izpred mnogih let s sedanjimi?

»Primerjava je težka. Treba je upoštevati, da so bile delovne razmere v povojnih letih in v času pred reformo težje kot danes. Volja do dela pri nas, mladih, pa je bila večja. Sedaj opažam, da ni več tiste mladostne zagnanosti, čeprav so delovni pogoji neprimerno boljše. V celoti pa lahko ocenim, da so danes delovni učinki neprimerno večji, k čemur je nedvomno bistveno pripomogel tehnološki napredek.

— Kaj si želiš v prihodnje?

»Sebi predvsem zdravja, Brestu pa čim več uspehov pri gospodarjenju.

Pripravil F. Mele

Združevanje sredstev za ceste

Samoupravna komunalno cestna skupnost občine Cerknica je že v letu 1984 načrtovala popravilo popolnoma dotrajane regionalne ceste R-320 med Cerknico in Martinjakom. Za popravilo potrebna sredstva naj bi v celoti zagotovila republiška skupnost za ceste. Zaradi pomanjkanja sredstev pa predvidena naložba ni bila v celoti izpeljana. Položena je bila le izravnalna plast na posameznih delih tega odseka. Tako je za leto 1985 ostalo še popravilo Ceste 4. maja v Cerknici, razširitev cestnega propusta pred Martinjakom in po celotni trasi položitev asfalt betona.

Poleg teh del pa je komunalno cestna skupnost za letos načrtovala popravilo in dograditev pločnikov z ustreznimi robniki ob Cesti 4. maja v Cerknici, izgradnjo cestnega priključka od regionalne ceste do stanovanske soseke Sinja gorica, položitev meteorne kanalizacije, izgradnjo pločnikov in avtobusnega postajališča v Martinjaku in prestavitve regionalne ceste R-374 med Ložem in Starim trgom. Te prometne površine naj bi bile tudi v celoti asfaltirane.

Lani opravljena dela v vrednosti 18 milijonov dinarjev je pokrila skupnost za ceste Slovenije. Vrednost predvidenih del v letošnjem letu znaša okrog 82 milijonov dinarjev. Polovico teh sredstev je zagotovila skupnost za ceste Slovenije, drugo polovico pa naj bi prispevala samoupravna komunalno cestna skupnost občine Cerknica.

Komunalno cestna skupnost je lahko večino svoje obveznosti (okrog 30 milijonov dinarjev) zagotovila s samoupravnim združevanjem sredstev iz povračila za čezmerno uporabo cest, ki so ga v smislu 46. člena zakona o cestah dolžne prispevati vse temelj-

Za Brestove štipendije med mladimi ni zanimanja

Od uvedbe usmerjenega izobraževanja vsako leto približno v enakem obsegu razpisujemo štipendije za študij na srednjih, višjih in visokih šolah. To število se giblje med 70 in 90 razpisanimi štipendijami.

Letošnja podoba je takšna:

Vzgojno izobraževalni program	Razpisano	Podeljeno	Razlika
obdelovalec lesa II.	16	4	12
lesar širokega profila	38	10	28
lesar tapetnik IV.	4	—	4
obdelovalec kovin IV.	2	—	2
vzdrž. vozil in strojev IV.	9	6	3
oblik. in spaj. kovin IV.	—	1	—1
elektrikar energetik IV.	1	—	1
kuhar IV.	1	2	—1
lesar tehnik V.	7	8	—1
strojni tehnik V.	4	4	—
ekonomski tehnik V.	—	1	—1
dipl. inž. lesarstva VII.	6	—	6
dipl. inž. strojništva VII.	4	1	3
dipl. inž. računalništva VII.	2	1	1
dipl. inž. matematike VII.	—	1	—1
dipl. ekonomist za komer. dej. VII.	2	3	—1
SKUPAJ	96	42	54

Najbolj deficitarni poklici so lesarski, s tem da je letošnji odziv mladine najnižji doslej. Kljub temu, da za lesarske poklice do IV. stopnje dajemo še dodatek za deficitarni poklic v višini 200 točk, kar znaša 3.104 dinarjev, ta dodatek nič ne prispeva k večjemu zanimanju.

Letos prvič ostajajo tudi štipendije za kovinarske poklice, kar je še posebej zaskrbljujoče.

Ob takšni realizaciji pridobivanja strokovnih kadrov bi kazalo resno razmisliti o zmanjšanju lesne proizvodnje vsaj za 50 odstotkov, ker bodo v prihodnje kadri glavni omejitveni faktor.

F. Turšič

Gradnja zasebnih stanovanjskih hiš se je zdaj preselila na rakovško območje

M. Kebe

Neskladje med zahtevami in možnostmi

PROBLEMI OSNOVNEGA IZOBRAŽEVANJA V NAŠI OBČINI

O prenovi osnovne šole, ki se je začela v šolskem letu 1983/84 v 1., 2. in tretjem razredu, je bila širša javnost bolj malo seznanjena. O spremembi predmetnika in učnih načrtov so razpravljali le pedagoški delavci v svojih strokovnih aktivih. Sprejeta šolska zakonodaja — Program življenja in dela osnovnih šol — je uzakonila novosti za vse slovenske osnovne šole. Načrtovalci reformnih sprememb pa se niso spraševali, kako bomo zbrali sredstva, ki jih šole potrebujejo za uresničevanje novih zahtev in nalog.

Najbolj prosvetne delavce moti veliko neskladje med zahtevami in možnostmi posameznih šol. Iz leta v leto se zahteve večajo, reforma je letos dosegla že 6. razred, a denarja v slovenskih šolah je vedno manj. Poleg tega pa je stabilizacija veliko bolj prizadela šole v gospodarsko šibkejših občinah. S sedanjim načinom »indeksiranja« se bogatejšim godi bolje, revni pa postajajo vse bolj siromašni.

Iz tega izvira različna opremljenost šol in neenotno nagrajevanje prosvetnih delavcev. Osebni dohodki delavcev, zaposlenih v šolah, so se v naši občini v zadnjih dveh letih sicer izboljšali, saj je širša družbena skupnost pokazala za to dovolj razumevanja. A vseeno moramo povedati, da so v nekaterih občinah že začeli izenačevati raven osebnih dohodkov prosvetnih delavcev z delavci v gospodarstvu. V naši občini naj bi bilo to načelo uresničeno do leta 1987.

Veliko bolj zaskrbljujoče so razlike med šolami, kar zadeva opremljenost z učili. Uresničevanje reformnih ciljev zahteva sodobno učno tehnologijo. Kakšne so možnosti za uresničitev le-tih v naši občini?

S sredstvi samoprispevka sta bila tudi zgrajena prizidki osnovne šole Notranjski odred Cerknica in nova šola Tone Šraj-Aljoša v Novi vasi. Učilnice so bile sodobno opremljene, a brez vsakih učil. Z novogradnjo so bistveno porasli materialni izdatki, a občinska izobraževalna skupnost,

katere merilo za financiranje je še vedno oddelek, tega ni upoštevala. Stroški za ogrevanje in najnujnejše vzdrževanje so izpodrinili nakupe novih učil. Tako se je postopoma začelo siromašenje v opremljenosti z učili. Podobno velja za osnovno šolo Janez Hribar Stari trg, le s to razliko, da za del materialnih stroškov prispeva združeno delo krajevna skupnost Loška dolina. Edino pravilno stališče je, da sodijo k opremljenosti šole učila, kar se je uresničilo pri izgradnji šolskih prostorov na Rakeku in v Begunjah.

Tako sta trenutno z opremljenostjo z učili na najboljšem osnovni šoli na Rakeku in podružnica Begunje. Iz sredstev samoprispevka so dobili nove šolske prostore, opremo in učila, ki so še zlasti za predmetno stopnjo zelo zahtevna in zelo draga.

Tako so pri njih ustvarjene možnosti, da se cilji prenove uresničujejo. Včasih je povsem veljal izrek: šola živi in pade z učiteljem. A danes, ko sodobni pouk zahteva eksperimentalno delo pri naravoslovnih predmetih, ko s tablo in kredjo že dolgo ne gre več, še tako dober in zavzet učitelj ne bo mogel uresničevati vzgojno izobraževalnih smotrov. Prav to, da šole nimajo potrebnih učil, nas močno skrbi. Rešitev teh težav bo nedvomno zahtevala sodelovanje in pomoč vseh zaposlenih v naši občini.

Neuspeli referendum je uničil upanje učencev in učiteljev šole v Grahovem, ki sedaj delajo v najslabših pogojih saj nimajo ne

ustreznih prostorov in ne učil. Še posebej pogrešajo telovadnico; tudi učenci z Rakeka imajo pouk telesne vzgoje v povsem neprimernem okolju. Kako dograditi učilnice v starem delu cerkniške šole, se sprašujejo učitelji in starši, saj bo število otrok v prihodnjih letih naraščalo in prostorska stiska se bo povečala. Ali naj bi spet prešli na dvoizmenski pouk?

Še nekaj povzročajo skrbi delavcem šole, vprašanje šolske prehrane. Vsi zaposleni odrasli imamo urejeno prehrano, topel obrok med delovnim časom, medtem ko tega naša odrasla mladina nima. Najbrž ni potrebno izgubljati besed, kako nujno potrebna je šole njej, v obdobju najhitrejšega telesnega zorenja. Verjamemo lahko vedno bolj glasnim opozorilom zdravstvenih delavcev na posledice nepravilne

in pomanjkljive prehrane šolarjev.

Vse naše šole imajo možnost, pripravljati kosila za vse otroke, vendar pa je vedno manj takih, za katere bi starši še lahko plačevali ekonomsko ceno kosila. Menimo, da moramo šolsko prehrano urediti takoj in sicer tako, da bi v občinskem merilu poiskali finančne možnosti za regresiranje šolske prehrane. Cena kosila bi bila tako sprejemljiva. Planski dokumenti, ki so pravkar v javni razpravi, ne dajejo upanja, da bi se sedanji položaj šolstva v naši občini kaj spremenil. Načrtovane možnosti bodo omogočile vzdrževanje osnovnega izobraževanja zgolj na dosedanji ravni. To pa hkrati tudi pomeni, da bomo vedno bolj zaostajali za zahtevami sodobne šole. Res je, da morajo tudi šole nositi breme zaostrenih gospodarskih razmer, toda zavdati se moramo, da nas bo le znanje pripeljalo iz sedanjih težav.

Za aktiv ravnateljev
M. Lavrenčič

Novosti v knjižnici

Poe, E. A.: Krok — izbrano delo

Delo E. A. Poeja je zelo obsežno, čeprav je živel komaj do praga zrelih let. Vseh njegovih pesmi, zgodb, esejev, kritičkih in filozofskih zapiskov ter pisem, je kar za okrog 1500 strani debelo knjigo. Vsebina Kondorjeve izdaje: vse najbolj znane pesmi, odlomka iz najbolj znamenitih esejev, pomembnejše krajše zgodbe in pisma.

Konsalik: Zdravnik v Hongkongu

Pisatelj, ki je eden izmed najbolj uspešnih pisateljev povojne nemške uspešniške literature (ustvaril je nad sto romanov), se je tokrat preselil v mesto na Daljnem vzhodu, polno skrivnosti, strasti, mafije in človeške veličine. Kaj je odkril raziskovalec tropskih bolezni dr. Merker s kitajskim kolegom dr. Vangom, preberite v knjigi.

Lipecki, R.: Relaksacija

Glavobol, kronična nespečnost, neuspeh v šoli in poklicu, astma, čir na želodcu, srčni infarkt, zvišan krvni pritisk, ponavljajoče se vnetje mehurja, kronični kolitis, spolna impotenca, frigidnost, alkoholizem, debelost, poizkusi samomora in nesreče... Vse te in druge nadloge so odraz napetosti med telesom in duhom, ki jo znanstveniki imenujejo stres. Ob knjigi se lahko naučimo ene ali več tehnik za sprostitev.

OBISK PISATELJICE POLONE KOVAČ

10. decembra nas bo ob 10. uri obiskala otroška pisateljica Polona Kovač. V čitalnici bo z njo razgovor o njenih knjigah.

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

13. Rešeto je druga velika skupina jam blizu Križi. Te jame leže najnižje v jezeru in so najbolj stanovitne. Posamezne jame se imenujejo: Rešetna jama, tri Ribiške jame, Zupanje luže, Illova jama. V Rešeto se steka Cerknjšica, katera ima zmeraj vodo; radi tega ne poneha ta jama nikdar požirati.

14. Jame Velika Karlovica, Mala Karlovica in Oknice leže ob vzhodni strani navpičnega pečin Skalnatega griča pod Dolenjo vasjo. To so globoki, proti jezeru odprti, skalnati vhodi, kateri vodijo vodoravno pod gorovje. Te jame leže dosti višje kakor jezersko dno. Zaradi tega morejo delovati in požirati le pri največji višini vode. Velika Karlovica se vzdiguje namreč 2,2 metra, Mala Karlovica in Oknce pa po 1,3 metra visoko nad jezerska tla.

Obe Karlovici sta pod zemljo v zvezi in sta izvrstni požiralni jami. Posebno Velika Karlovica s svojim 12 metrov dolgim in 4 metre visokim žrelom sprejme vase ob povodnji zelo veliko vode. Pa kmalu preneha delovati, ker leži previsoko. Mala Karlovica je sicer dosti manjša, a zaradi skoraj enega metra nižje lege požira dalj časa. Vanjo izginejo ob povodnji dostikrat čolni, živali, lesovje in vozovi. Celi kupi žaganja v njej ovirajo odtok vode.

Nad to jamo je stal nekdanji grad Karlovec. Le ime in nekaj malih ostankov zidovja je še ostalo od

njega, ki so pa že porastli z mahom in grmovjem.

Pripoveduje se, da se je nekdanje grajske gospe gori v grad po klancu. Pot pod njo se udre, in ona izgine s kočijo in konji vred v jamo. Žalosten nad izgubo svoje žene je ukazal graščak grad podreti in jamo zasuti, sam pa se je preselil v druge kraje.

V bližini gradu je bila nekdanja jama, imenovana Kraljev dvor. Iznad te jame se je pregledalo vse jezero. Jama Okence je sicer globoka, a ni posebnega pomena, ker odteče le malo vode vanjo.

Ob povodnji se vali voda v obe Karlovici z veliko silo. Nevarno bi bilo priti blizu s čolnom, ker bi ga voda potegnila s seboj. Ob majhni vodi ali suši se gre z lučjo lahko daleč noter. Pred petdesetimi leti je Gregor Kebe, posestnik iz Dolenjega jezera, prvi pregledal in preiskal Veliko Karlovico.

Mislil je, da mu bo mogoče priti skozi jamo v Škocijanski dolini ven. S pomočjo dveh prijateljev si je napravil čolnici za ponočno vožnjo. Z baklami in vrvmi preskrbljeni so si upali vključ v močnemu toku v jamo. Včasih je bilo treba čolnici prenašati čez skale in slapoče, včasih so ga moleče škrbine žugale razbiti. Z velikim trdom in s težavami so prišli komaj 420 metrov daleč v jamo. Kupi nanesenega bičevja, razbite deske in drugo plavje je oviralo težavno vožnjo po jami. Našli so več tolmunov, na katerih je plavalo lesov-

je. Prepeljali so se čez nje z velikim naporom. Nazadnje jim pot zapre nasip ali grič, narejen iz raznega lesovja, žaganja in druge šare, ki jo prinaša voda s seboj in pušča na enem kupu. Prek tega griča niso mogli, morali so se vrniti.

Tudi tedanji gozdni adjunkt V. Putick, katerega je vlada poslala, da je preiskoval notranjske vode in jame, je večkrat pregledal Karlovico. Našel je v njej pet podzemskih jezer, katerih mora biti po njegovem prepričanju še več. Vsa ta jezera preteče voda, predno pride v Škocijanski dolini na dan.

Pri preiskovanju je bil večkrat v veliki nevarnosti, čeprav je bila majhna voda. Od stropa v jami je odpadlo toliko kamenja, da so se nakopičile velikanske groblje, katere ustavljajo skrivnostni tok vode. Na nekaterih mestih sega strop do vodne gladine. Vsled tega se večja voda popolnoma zajezi. Posebno pri prehodu prvega jezera preti taka nevarnost, in preiskovalec sam je bil meseca avgusta leta 1887 vključ v vsej previdnosti več ur zaprt pred vnajnim svetom, ker ni mogel s tremi delavci ne naprej ne nazaj.

Po osemurnem strahovitem naporu se mu je posrečilo, da je našel skozi ozke in nizke udrtine zelo težaven, pa suh stranski izhod, po katerem so se rešili iz smrtno nevarnosti in prišli srečno na svetlo. Čoln in nekaj orodja so seveda pustili v jami.

15. V bližini Male Karlovice ob gori so še druge deloma ali popolnoma zasute jame: Svinjska jama, Kamenje in Narti. Voda se odteka po njih skozi drobno kamneno kakor skozi cedilnik.

16. Jezerska voda, katera teče v obe jami Karlovici, naredi kakih 2500 metrov podzemeljske poti in prihaja že v krasni, 15 metrov niže ležeči Škocijanski dolini v več studencih znova na dan. Ti studenci se družijo v Rakovski potok.

Škocijanska dolina je znamenita radi jam, votlin, predorov, posebno radi dveh naravnih mostov, kakršnih ni nikjer na Kranjskem. Vključ svoji lepoti je premalo znana in premalo obiskovana. Pa saj ni čudo, če pomislimo, da niti preiskovalec kraških jam dr. A. Schmidl, ki je obiskal leta 1850 Škocijan, ni pri prvem obisku nič slišal o udrtinah pri izvihu Rakovskega potoka in o »drugem naravnem mostu«. Niti eden izmed starejših opisovalcev kraških jam, ne izvzemši Valvasorja, ne omenja teh udrtin in »drugega mostu«.

Sele, ko so leta 1853 delali železnico z Rakeka proti Postojni, so razširili železniški inženirji vest o teh čudežih Škocijana. Istega leta je prišel dr. Schmidl drugič na Rakek in je bil zelo iznenaden, ko je slišal še o drugem mostu. Šel ga je takoj gledat in tako vendar lahko v dodatku k svoji knjigi opisal tudi še »drug« skalnati most v Škocijanu pri Uncu.

Od takrat naprej je »drugi most« pač znan učenemu svetu in tudi najbližnjim domačinom, ali potujočemu občinstvu je ostal ta biser Kranjske dežele vendarle neznan. Škocijanska dolina ali Škocijan, nekateri jo imenujejo tudi Rakova dolina, leži med Cerknico, Rakekom in Uncem ob Javorniku sredi gozda. Dolga je blizu 2000 metrov in deloma le 200 metrov široka. Površina njena znaša kakih 50 hektarov. Iz Cerknice se potrebuje mimo Selic dobro uro hoda v dolino, precej krajša kolovozna pot je z Rakeka, z Unca pa pelje tjakaj celo lepa cesta.

V Škocijanu šteje V. Putick, najboljši poznavalec kraških votlin, šest udrtin, specialna karta pa ima samo štiri zaznamovane. Tista udrtna, do katere nas od Rakove strani pot najpogreje pripelje od okrogle planote naprej, ali prva od cerkniške strani, je najzanimivejša. Z njenega severnega roba uživaš razgled čez »drugi most«.

Pravnik odgovarja

Vprašanje:

Ali se mora od vseh primerov dela prek polnega delovnega časa (nadurno delo) plačevati posebni republiški davek, ali samo od nekaterih primerov takega dela?

Odgovor:

Delo prek polnega delovnega časa se lahko uvede le izjemoma in le v primerih, ki jih predvidevata zakon o delovnih razmerjih in samoupravni splošni akt, ki ureja to področje. Delo prek polnega delovnega časa pa lahko traja le toliko časa, kolikor je nujno potrebno, vendar ne več kot 30 ur na mesec.

V skladu z določilom 3. odstavka 34. člena zakona o davkih občanov (Ur. list SRS, št. 44/82) se določijo posebne stopnje republiškega davka za prejemke za delo, ki traja prek polnega delovnega časa, vendar ne za prejemke za tako delo, ki ga je delavec po predpisih o delovnih razmerjih oziroma po samoupravnem splošnem aktu dolžan opraviti.

Glede na omenjeno določilo zakona o davkih občanov se za delo prek polnega delovnega časa, ki je uvedeno v skladu z določili zakona o delovnih razmerjih in samoupravnega sporazuma o delovnih razmerjih, ter ga je torej delavec dolžan opraviti, ne plačuje posebnega republiškega davka, ampak samo prispevki, ki se sicer plačujejo od osebnih dohodkov.

V primeru, da bi delavec v posameznem mesecu opravil več kot 30 ur dela prek polnega delovnega časa, pa je potrebno od takega presežka ur obračunati in plačati posebni republiški davek po veljavni stopnji.

A. Perčič

To je kaj ličen prirodni lok, ki je še obvisel nad sosednjo udrtno, vse drugo se je sesedlo pred stoletji. Most je kakih 30 metrov dolg in skoraj skozi in skozi enakomerno po 4 metre širok. Površje mu je nevarno, skalnato in z drevjem redko porastlo. Čez most vodi steza, ki ni nevarna, vendar za omočičave ljudi ni. Pod skalnatim obokom se lepo vidi, kako teče Rakovski potok skozi najgornjo udrtno, daje pod mostom in se izgublja pod skalo, na kateri opazujemo ta prizor.

Kdor si hoče vse to natančneje ogledati, naj gre nazaj nekoliko do poti, ki vodi od poprej omenjene planote k prvi udrtni navzdol. Kakih 35 metrov pod planotico prideš do vode, ki se vije proti vzhodu in se izgublja v temen predor. Visoko gori na desni vidiš okno podoben preduh, skozi katerega padajo sončni žarki doli v strahoviti prepad. Tu doli je stala nekdanje rakovska žaga, h kateri so zelo težavno spuščali krlje, še težavnejše pa nazaj gori spravljeni deske. In da bi primitivna žaga ne trpela mnogo škode, so njeno streho tako priredili, da so lahko sneli v pretečih nevarnosti in spravili v varnost. Vključ temu ni dandanašnji dan ne duha ne sluha o tej žagi: vse je povodenj razdelala in odnesla.

Iz te prve udrtnine pridemo ob zahodni strani skozi nizek predor v drugo manjšo udrtno, ki je na vzhodni strani precej položna, tako da bi se človek upal splezati po njej navzgor. V tej udrtnini pridemo čez brv z zahodne strani potoka na vzhodno stran in korakamo potem lahko do drugega predora. Komaj prilezemo skozi, dospemo v tretjo najobširnejšo udrtno, imenovano Zadnja jamo, čez katero se oboka v smelem loku »drugi most«. Ta udrtna je 76 metrov dolga, 23 metrov široka in 55 metrov globoka.

(Se bo nadaljevalo)

Društvo rejcev malih živali je delovno. Tokrat so pripravili razstavo na Rakeku

brestov obzornik

glasilo delovne organizacije

PRED 10 LETI

(Iz številke 98 — 30. novembra 1975)

ZDRUŽENA SREDSTVA ZA SKUPNI RAZVOJ

Vse večja poraba električne energije, ki jo zahtevata modernizacija gospodarstva in povečana potrošnja v gospodinjstvih, nas je kratkoma pripeljala v stanje, ko energetske viri niso kos nobenim povečanjem gospodarskih zmogljivosti. Tako stanje nas je med izgradnjo novih industrijskih kapacitet (nova tovarna ivernih plošč, nov obrat Kovinoplastike v Novi vasi in drugi) prisililo, da si čimprej poiščemo dodatne energetske vire.

Da bi si zagotovili zadostno količino električne energije z ustrežno kvaliteto, stalnostjo in zanesljivostjo, so največji potrošniki električne energije — gospodarske organizacije v občini — že 12. junija 1974 sklenile samoupravni sporazum o sofinanciranju visokonapetostnih daljnovodov v občini Cerknica.

KOMUNISTI O PRIHODNIH NALOGAH

Stabilizacijska politika ostane še naprej dolgoročno usmeritev. Bistveno pri tem je, da srednjeročne načrte razvoja 1976—1980 povsod, od TOZD do federacije pripravimo kot stabilizacijske načrte. Pri teh načrtih ne do federacije pripravimo kot stabilizacijske načrte. Pri teh načrtih ne do federacije pripravimo kot stabilizacijske načrte. Pri teh načrtih ne do federacije pripravimo kot stabilizacijske načrte.

DECEMBRA BOMO VOLILI

Ob tej priložnosti velja posebej opozoriti na čim širšo in demokratično predvolilno aktivnost, ki jo bo potrebno opraviti v vseh naših temeljnih samoupravnih enotah. Zagotoviti bo potrebno pravilno sestavo novih organov, kar zadeva zastopanost žensk in mladine, zlasti pa zastopanost vseh delov naše delovne organizacije. Le tako bo delegatski sistem, ki je vtakan v našo samoupravno organiziranost, resnično zaživel. To pa je odgovornost nas vseh, predvsem pa družbeno-političnih organizacij v našem podjetju.

BEOGRAJSKI SALON POHIŠTVA

Med desetimi podeljenimi »Diplomami dobar dizajn« je dobil Brest diplomu za sistem polic SAVOJA. Mislim, da tudi rezultat prejetih odličij kaže naše stanje na področju oblikovanja, prav tako pa tudi na žal vse preveč neresno lotevanje izdelave vzorcev, improviziranja in podobno. Spet nas čakajo novi sejmi in razstave. Mislim, da smo se doslej iz prakse dovolj naučili in da bomo z resnejšim delom lahko dosegali še boljše uspehe.

PLOD SODELOVANJA. Mehanizirana obdelava oblovine iglavcev na Marofu — ob tovarni lesnih izdelkov Stari trg

Izgradnja mehaniziranega postrojenja ob Tovarni lesnih izdelkov za lupljenje, krojenje, sortiranje in merjenje oblovine iglavcev gre h koncu; svečano bo odprto 28. novembra — ob Dnevu republike. Ta delovni uspeh Gozdnega gospodarstva Postojna je plod skupnih dogovarjanj, ki so se pričela med lesno industrijo in gozdarji pred nekaj leti. S to investicijo gozdarji dejansko končujejo program izgradnje mehaniziranih skladišč na svojem gozdno-gospodarskem območju. Težko fizično delo gozdnih delavcev bo tako precej lažje, čas izdelave gozdnih sortimentov pa se bo bistveno skrajšal.

NOV RAČUNALNIK. Zamenjava strojev za avtomatsko obdelavo podatkov

Sistemske stroje za avtomatsko obdelavo podatkov, ki smo jih postavili leta 1970, so izkoriščeni že skoraj do skrajnih možnosti. Stroji obratujejo v treh izmenah. V letu 1976 pa bo potrebno obratovanje tudi ob prostih dnevih. Kljub temu, da imajo dosežani stroji velike možnosti, da so bili ob postavitvi zelo moderni in da so izredno hitri, smo jih uspeli v razmeroma kratkem času izkoristiti.

Poleg Bresta obdelujeta podatke na računalniku, ki je na Brestu, še Kovinoplastika Lož in LIV Postojna. V zadnjem času pa se pripravljata na obdelavo tudi Transavto Postojna in KLI Logatec.

NAŠE MALO MESTO

Načrtnemu obnavljanju trgovinske branže našega malega mesta so se prenekatere gospodinjke potihoma veselile. Pričakovale so namreč, da jim bo obnova prinesla nekatere še kako potrebne ugodnosti. Pa ni tako. Poglejmo torej, kako se tej reči sedaj streže. Po želji dobiš kruh tam do osme ure zjutraj. Ob nedeljah in praznikih je zaprto vse razen delikatese, ki obratuje do desetih dopoldne.

Melioracijska dela na Farovščici

V srednjeročnem načrtu občine Cerknica za obdobje 1980—1985 je bilo zapisano, da se prične z melioracijskimi deli na 450 hektarih zamočvirjenega zemljišča na Bloški planoti. V letu 1980 je bil izdelan idejni projekt za osuševanje oziroma izboljšavo zemljišč na Bloški planoti. Potem je ta zadeva »mirovala«, na kar so vplivale objektivne, pa tudi druge okoliščine.

Sele v letu 1984 so se pričela »resnejša« razmišljanja o melioracijskih delih na Bloški planoti. V tem letu je bila dokončno izdelana vsa spremljajoča dokumentacija za melioracijo Farovščice v površini 45 hektarov, kar predstavlja samo del celotnega melioracijskega področja.

Za investitorja tega projekta je bila določena Mercator/Kmetijska zadruga Cerknica, katerega skupna predračunska vrednost znaša 11.595.000 din. Od tega je delež nepovratnih sredstev zveze vodnih skupnosti Slovenije v znesku 9.276.000 din, Mercator/Kmetijska zadruga Cerknica pa prispeva 2.319.000 din.

Spomladi v letu 1985 so se pričela dela na melioracijskem področju Farovščice. Do novembra so bila glavna melioracijska dela (odvodni kanali, propusti, ravnanje terena, krčenje zarasti) končana.

Se pred vodnomelioracijskimi deli je bilo potrebno urediti tudi osnovno odvodnjo, katero pa je kot investitor uredila območna vodna skupnost Ljubljana-Sava.

Celotna melioracijska dela bodo končana v letu 1986. Predvsem bo potrebno opraviti še agro melioracijska dela: primerno obdelavo zemljišča, založno gnojenje z mineralnimi gnojili in morebitno apnenje ter setev primernih kultur v skupnem kolobarju. Glede na to, da so skoraj vsa meliorirana zemljišča v zasebni lasti bo ta melioracijski del glede na operativno izvedbo najtežji. Ker pa melioracija zemljišča ni sama sebi namen, bo prav v tej fazi dela potrebno vložiti vse napore pri pospeševalni službi v Mercator/Kmetijski zadrugi Cerknica in kmetijski zemljiški skupnosti občine Cerknica, pa tudi pri last-

nikih melioriranih zemljišč za intenzivnejšo rabo zemljišč oziroma pridelovanje poljščin.

Predvideva se tudi, da bo 82 odstotkov melioriranih zemljišč namenjenih za intenzivno pridelavo travinja, 13 odstotkov za pridelavo krompirja in 5 odstotkov žit, kar bi omogočilo skupni pridelek 185 ton sena, 13 ton krompirja in 7 ton pšenice.

Farovščica je prvi »poizkus« vodnomelioracijskega izboljšanja zemljišč na področju občine Cerknica. Uspešnost te naložbe bo zato pomembno vplivala na prihodnje izvajanje podobnih del na področju naše občine. Zato ima ta naložba širši družbeni pomen in je le ena od prihodnjih podobnih investicij, ki so predvidene v srednjeročnem pa tudi dolgoročnem načrtu občine Cerknica.

R. Klančar

Vse več planincev

PLANINSKO DRUŠTVO CERKNICA JE NA LETOŠNJEM TRADICIONALNEM POHODU NA SLIVNICO, KI JE BIL 20. OKTOBRA, RAZVILO SVOJ DRUŠTVENI PRAPOR.

vali v javnosti in so tako ostajali v brezimnosti. Obenem pa so imeli tudi dosti manj gmotnih sredstev kot so jih potrebovali.

Povedal je, da je letos občinska skupščina dodala nekaj sredstev in prav s tem omogočila, da bomo letošnje leto zaključili zelo uspešno. Pozval je vse prisotne planince, naj prično pridobivati ljubitelje gora za članstvo v društvu.

Planinke in planinci ter ostali pohodniki so v veselem razpoloženju ostali še do poznih popoldanskih ur in si nazadnje izrekli »na svidenje na tradicionalnem pohodu 1. maja prihodnje leto!«

J. Brus

Najprej je mladinski pevski zbor iz Cerknice zapel pesem Oj, Triglav moj dom.

Nato je v krajšem nagovoru pozdravil prisotne predsednik planinskega društva Cerknica Jože Brus. Na kratko je spregovoril o delu planinskega društva od ustanovitve 1959. leta do danes. Ocenil je, da je v društvu delalo precej zagnanih planincev, ki pa svojega dela niso dovolj prikazo-

Naša rekreacija

VADBA V TELOVADNICI

Razveseljivo je, da je splošna rekreacijska vadba v razmahu, saj se ob ponedeljskih zbere v telovadnici več kot trideset rekreativcev oziroma rekreativk.

Večina želi, da bi bila vadba organizirana dvakrat tedensko. Seveda je prav, da takim željam ustrezimo, zato bo z decembrom dalje splošna rekreacija (streljanje, košarka, odbojka, namizni tenis) vsak ponedeljek in četrtek od 20. do 22. ure v športni dvorani v Cerknici.

Rekreacijske vadbe se lahko udeležijo ne le Brestovci, ampak tudi delavci in delavke drugih delovnih organizacij.

REKREACIJSKO KEGLJANJE

Vse, ki se želijo rekreirati s kegljanjem, obveščamo, da jim je na voljo štiristezno avtomatsko kegljišče v Cerknici vsak ponedeljek, torek in sredo od 20. do 22. ure. Termin ob torkih posebej priporočamo ženskam.

L. Palčič

Številni cerkniški planinci so razvili svoj društveni prapor

Cerkniško jezero je tudi v turbni jeseni lepo

Stojijo od leve proti desni: Romana Jadrič (165), Tamara Korošec (183), Barbara Štrukelj (182), Helena Pakiž (175), Helena Šparemblek (168), Martina Intihar (180); čepijo: Katarina Rudolf (167), Jana Otoničar (170), Mateja Lah (165), Mojca Hribar (171), Vesna Šega (167)
Trenner: Roman Šivec

Bosta višina in znanje dovolj?

V CERKNICI SAMO ŠE ŽENSKA KOŠARKA. EKIPA TEKMUJE V DRUGI REPUBLIŠKI LIGI.

Komaj so se končala tekmovanja kadetskih in mladinskih vrst, že se nadaljujejo članski ligaški obračuni. Zvezni ligaši merijo svoje moči že dobra dva meseca, za žensko ekipo košarkarskega kluba Cerknica pa so se boji začeli nekoliko kasneje. V Cerknici bomo letos žal lahko gledali le članice v drugi slovenski košarkarski ligi, saj so moške vrste vse po vrsti razpadle.

Dvema uspešnima tekmovalnima sezonama naj bi letos dodali še eno. Na tihem si dekleta želijo uvrstiti se v prvo slovensko ligo, zares dosegljivo pa je verjetno tretje mesto, saj so ekipe zelo izenačene. Ekipa v pripravljalnem obdobju sicer ni izbrala vseh možnih, vendar sta po prvih uspehih zagnanost in motiv že večja.

Posebna težava je prihajanje na treninge. Vse igralke so učence; večina jih obiskuje srednje šole v Ljubljani ali v Postojni. Zaradi izmenskega pouka je obisk treninga večkrat slabši, trpi pa seveda tudi kakovost vadbe.

Upamo pa, da bomo z veliko požrtvovalnostjo vseh igralok tudi to težavo premagali.

Kar zavidljiva višina igralok in njihovo košarkarsko znanje naj bi bila aduta v prihodnjih prvenstvenih obračunih.

Doslej je ekipa odigrala že dve srečanju, in sicer z Ježico B in Litijo. Obakrat je prepričljivo zmagala.

Igralke in vodstvo si želimo, da bi dosedanja prizadevanja predvsem uspeha lahko delili z ljubitelji te privlačne igre. Zato vse prijatelje košarke vabimo, da pridejo v čimvečjem številu spodbujati ekipo v preostalih dveh krogih prvega dela prvenstva. Srečanja bosta v športni dvorani v Cerknici, in sicer:

Cerknica — Comet 7. 12. 1985

ob 17. uri

Cerknica — Ptuj 4. 1. 1986

ob 17. uri

Vstopnine ni, navijaški rekviziti pa so zaželeni.

Naj se ob tej priložnosti zahvalimo delavcem Bresta za gromotno pomoč, ki tej ekipi omogoča nemoteno delo. Za to pomoč se jim bo ekipa odločila z borbeno igro in skromno reklamo na dresih in trenirkah.

V. Frim

Kegljaške novice

PRIPRAVE KEGLJAČEV

Kegljači Bresta so v pripravah za nastopanje v I. slovenski ligi, ki se bo pričela 7. 12. 1985, odigrali tri prijateljske tekme, od katerih so dve na gostovanjih v Novi Gorici in Trbovljah izgubili, doma pa so premagali ekipo Kočevja. Ekipa Bresta bo v ligaškem tekmovanju nastopila zelo oslABLJENA, saj sta se dva igralca huje poškodovala, tako da na njuno pomoč ni mogoče računati (Mulec 2 do 3 mesece, Urbas celo sezono.)

REZULTATI:

Rudar Trbov. : Brest 5073 : 5024 (Mulec 821, Velišček 827, Puntar 830, Prešeren 804, Terzič 865, Gornik 877)

Gorica : Brest 5046 : 4963 (Velišček 819, Terzič 867, Puntar 809, Prešeren 807, Založnik 832, Gornik 829)

Brest : Kočevje 5290 : 5013 (Velišček 870, Terzič 879, Puntar 806, Prešeren 884, Založnik 928, Gornik 923)

TUDI LETOS OBČINSKA KEGLJAŠKA LIGA

Kegljaški klub bo tudi letos organiziral občinsko kegljaško ligo v disciplini 6 × 100 lučajev.

Tekmovanje se bo pričelo predvidoma v prvi polovici decembra. Vse ekipe se lahko prijavijo do 3. 12. 1985 na kegljišču Bresta.

V letošnjem tekmovanju je novost, da lahko za vsako ekipo nastopi le po en igralec iz prve ekipe kegljaškega kluba.

Stroške tekmovanja (organizacija, najemnino, priznanja) nosijo prijavljene ekipe, kegljaški klub in ZTKO Cerknica.

BRESTOV OBZORNIK — glasilo delovne organizacije BREST Cerknica, n. sol. o.

Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC

Ureja uredniški odbor: VIII FRIM, Franc GORNIK, Viktor JERIC, Jože KLANČAR, Srečo KNAP, Božo LEVEC, Drago MAZIJ, Danica MODIC, Janez OPEKA, Vanda ŠEGA, Marjan ŠIRAJ in Franc TRUDEN

Foto: Jože ŠKRLJ

Odbor za obveščanje je družbeni organ upravljanja. Predsednica odbora: Vanda ŠEGA.

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za Informiranje izvršnega sveta SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1974).

Naklada 2800 izvodov.

Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani.

Strelske novice

TEKMOVANJE Z ZRAČNO PUŠKO ZA »15. OKTOBER« V ANKARANU

Krajevna skupnost Ankaran in strelska družina Ankaran sta ob njihovem krajevnem prazniku organizirala tekmovanje z zračno puško. Nastopilo je 15 ekip iz primorsko-notranjske regije in drugih krajev Slovenije. Strelska družina Brest je nastopila s perspektivnimi mladimi strelci in strelkami. Zasedla je solidno 8. mesto s 781 krogi.

Prehodni pokal si je priborila ekipa Kranja z 816 krogi, kolikor jih je imela tudi Nova Gorica.

Posamezno je bila Ines Otoničar z 265 krogi na 21. mestu od 41 nastopajočih.

REGIJSKO TEKMOVANJE Z PIŠTOLO FWB

Strelska družina BREST je organizirala regijsko tekmovanje v streljanju z zračno standardno pištolo. Tekmovanja so se udeležili vsi predstavniki regije, razen Ilirske Bistrice.

Rezultati so bili zelo dobri. Tekmovalci so po tekmi izrazili željo po večjem številu tekmovanj s pištolami. Tekmovanja se je udeležil tudi republiški in državni mladinski prvak Darko Križman.

Rezultati:

EKIPNO	krogi
1. Repentabor Sežana	1064
2. Postojna	1048
3. BREST	979

POSAMEZNO

	krogi
1. Darko Križman, Repentabor	368
2. Karlo Baranja, Postojna	356
3. Janez Matičič, BREST	352

PREGLED DELA IN USPEHOV V LETU 1985

Strelska družina Brest je letos imela 64 tekmovanj, kar kaže, da je vsak teden več kot ena tekma. To so tekme od družinskih, občinskih, regijskih, republiških in državnih do mednarodnih.

Družina se je usmerila predvsem na delo z mladimi in na množičnost. Za šolarje smo organizirali šolska in občinska tekmovanja v streljanju z zračno puško. Na republiškem tekmovanju v Slovenskih Konjicah so pionirke postale republiške prvačinke, medtem ko je bila v posamezni konkurenci Saša Istenič druga.

Na republiškem tekmovanju s serijsko zračno puško v Murski Soboti je nastopilo 10 najmlajših, od katerih je kar polovico izpolnilo normo za državno prvenstvo. Na državnem prvenstvu v Samoboru je Saša Istenič s 175 krogi zasedla 11. mesto, Damjan Kandare s 177 krogi 12. mesto in Tomaž Klančar s 176 krogi 18. mesto.

Filmi v decembru

12. ob 16. uri — ameriška kriminalka POLNOČNI MAŠČEVALEC.
12. ob 19.30 uri — ameriška drama ČAS NEŽNOSTI.
12. ob 19.30 — ameriška grozljivka HUDIČEVA OSTRINA.
12. ob 19.30 — ameriški akcijski film PAST ZA EDYJA MACKONA.
12. ob 17. uri — ameriške risanke PRIPOVEDUJEM TI ZGODBE.
12. ob 19.30 in 8. 12. ob 16. uri — ameriški akcijski film NEONSKA DŽUNGLA.
12. in 9. 12. ob 19.30 — ameriška drama MESTECE PEYTON.
12. ob 19.30 — nemški erotični film ČEZ SEDEM POSTELJ.
12. ob 19.30 in 15. 12. ob 16. uri — ameriški pustolovski film GOSPODAR ZVERI.
15. 12. in 16. 12. ob 19.30 — ameriški akcijski film STRACKER.
19. 12. ob 19.30 — francoska kriminalka NOČNA PATROLA.
21. 12. ob 19.30 in 22. 12. ob 16. uri — francoski pustolovski film PROFESIONALEC.
22. 12. in 23. 12. ob 19.30 — hongkonški karate film VELIČASTVEN PAR.
26. 12. ob 19.30 — ameriški akcijski film ZAROTA V SAN FRANCISCU.
28. 12. in 29. 12. ob 19.30 — ameriški glasbeni film FOOTLOOSE.
29. 12. ob 16. uri in 30. 12. ob 19.30 — italijanska komedija UGRABITELJI IZGUBLJENEGA ZAKLADA.

movanju ostrostrelcev in 5. mesto na armadnem prvenstvu ljubljanske armadne oblasti.

Od množičnih tekmovanj z vojaško puško velja omeniti tekmovanje ob občinskem prazniku za pokal »19. oktober«, na katerem je nastopilo 46 ekip oziroma 154 posameznikov.

Na malokalibrskem orožju pa so bili uspešni najmlajši, saj so pionirke v disciplini z MK puško 30 strelcev leže postavile nov republiški rekord s 706 krogi in zmagali v trostavu z MK puško 3 × 10 strelcev. Pionirji so bili v trostavu drugi, v disciplini 30 leže pa četrti.

Saša Istenič je v trostavu postala republiška prvakinja, Ines Otoničar pa je bila druga v disciplini 30 leže. Na državnem prvenstvu v Zagrebu pa so pionirke ekipno zasedle nevhvaležno 4. mesto in izenačile lasten republiški rekord. Posamezno sta bili Isteničeva in Otoničarjeva z 230 krogi na 11. mestu.

Tekmovanje je bilo veliko in s tem tudi stroškov. Za uresničitev zastavljenih načrtov pa je zlasti pomagala delovna organizacija Brest, za kar ji gre velika zahvala.

F. Mahne

Letošnji smučarski pokal

Novost letošnjega občinskega smučarskega pokala bo v tem, da smo vanj uvrstili tudi smučarske teke. Na sestanku klubov in društev, ki organizirajo tekmovanja za smučarski pokal, smo se dogovorili, da vsi klubi organizirajo tekmovanja tudi v smučarskih tehnikah.

Lani smo imeli zelo skopo zimo, tako da nismo mogli organizirati niti ene tekme. Kot kaže letos, pa se nam obeta obilna zimska sezona, tako da verjetno ne bomo imeli težav z organizacijo tekmovanj. Nosilec letošnjega občinskega smučarskega pokala je SK Cerknica in upamo, da bodo tekmovanja v redu potekala.

Koledar alpskih tekmovanj 1985-86

1. SK Loška dolina	VSL	22. 12. 1985 ob 10. uri Stari trg
2. Rezervni datum		29. 12. 1985
3. TVD Nova vas	VSL	5. 1. 1986 ob 10. uri Nova vas
4. ŠD Sovica	SMUK	11. 1. 1986 ob 11. uri Bločice (ne šteje v občinski pokal)
5. ŠD Sovica	VSL	12. 1. 1986 ob 10. uri Bločice
6. ŠD Rakek	VSL	9. 2. 1986 ob 10. uri Rakek
7. SK Cerknica	VSL	15. 2. 1986 ob 10. uri Slivnica
8. SK Cerknica	SMUK	2. 3. 1986 ob 11. uri Slivnica

Koledar tekaških tekmovanj 1985-86

1. SK Loška dolina		22. 12. 1985 ob 9. uri Stari trg
2. Rezervni datum		29. 12. 1985
3. TVD Nova vas		5. 1. 1986 ob 9. uri Nova vas
4. ŠD Sovica		11. 1. 1986 ob 10. uri Bločice
5. ŠD Rakek »Tek Rakovške čete«		16. 2. 1986 ob 10. uri Rakek
6. SK Cerknica		15. 2. 1986 ob 9. uri Loško

Startnina za vsa tekmovanja je:

Vsi tisti, ki bodo imeli potrjene smučarske izkaznice SZS za leto 1986, bodo plačali — pionirji in mladinci po 50 din, člani in veterani pa po 100 din. Vsi ostali nečlani SZS — pionirji in mladinci po 100 din, člani in veterani pa po 200 din. S tem želimo, da bi se čimveč občanov včlanilo v smučarsko organizacijo.

Pravico nastopa v občinskem pokalu imajo vsi občani občine Cerknica. Zato vabimo vse ljubitelje belega športa, da se v čim večjem številu udeležijo tekmovanj. Naše geslo je: »ni važno zmagati, važno je sodelovati.«

ZTKO Cerknica bo v sodelovanju s smučarskimi klubi v letošnji sezoni organizirala tečaje za alpske in za tekaške discipline za vse starosti. Zato izkoristite priložnost in se v čim večjem številu vključite v tečaje. Ne bo vam žal! Predvsem priporočamo starejšim občanom, da pridobijo osnovna znanja smučanja v teh tečajih. Zaželjeno je predvsem, da se »nežnejši spol« aktivno vključi v tečaje predvsem v smučarskem teku. Saj vemo, da imajo ženske rade vitko linijo, smučarski tek pa je pravo zdravilo.

F. Turšič

TUDI LETOS OBČINSKA LIGA

Nogometni klub Cerknica organizira občinsko nogometno ligo v malem nogometu.

Tekmovanje se začne 15. decembra; prijave sprejemamo do 8. decembra do 12. ure.

Startnina za ekipo znaša 5.000 dinarjev.

NK Cerknica